

KORRALDUS

03.09.2024 nr DM-128875-6

Saarde Vallavalitsusele keskkonnaloa nr KL-522225 andmine

1. OTSUS

Arvestades Saarde Vallavalitsuse esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks veeseaduse § 187 p 7, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 1, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 2, § 61 lg 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemis seadus e § 6 lg 2³ otsustan:

1.1. Anda Saarde Vallavalitsuse (registrikood 75033454, aadress Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22, 86304) tähtajatu keskkonnaluba nr KL-522225 aadressil Tõlla järv, Tõlla küla, Saarde vald, Pärnu maakond (katastritunnus 71101:005:0084, registriosa nr 9263150) Tõlla jõe (keskkonnaregistrikood VEE1137300) paisutamiseks Tõlla paisul (Eesti Looduse Infosüsteemi kood PAIS023260).

1.2. Pidada paisu hoolduspäevikut. Hoolduspäevikusse kantakse tehnilise seisukorra ülevaatamise tulemused (neli korda aastas), paisul tehtud ehitus- ja hooldustööd, avariihohtlikud olukorrad ja nende likvideerimise abinõud.

1.3. Mõõta üks kord seitsme aasta jooksul, alates keskkonnaloa andmisest, paisutamise tõttu paisu taha tekkiva settekihi paksust. Selleks tuleb järve erinevatest piirkondadest mõõta settekihi paksust. Mõõtepunkte peab olema vähemalt 5 tk ühe hektari kohta. Mõõtmistulemuste alusel koostada eksperthinnang. Andmed seire kohta ja eksperthinnang tuleb esitada keskkonnaloa andjale läbi keskkonnaotsuste süsteemi KOTKAS.

1.4. Määrata keskkonnaloo nr KL-522225 kõrvaltingimus, mille kohaselt on loa andjal õigus luba muuta, kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et on vajalik tagada kalade läbipääs Tõlla paisul. Keskkonnaloa andja muudab sellisel juhul keskkonnaluba ja seab vastavalt olemasolevale teabele kalade läbipääsu tagamise nõuded.

1.5. Määrata keskkonnaloo nr KL-522225 kõrvaltingimus, mille kohaselt on loa andjal õigus luba, kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnalooaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring ning huvi keskkonnaloo muutmata jätmiseks ei ole ülekaalukas. Loa andjal on õigus keskkonnaluba muuta ja seda täiendavaid tingimusi/meetmeid.

1.6. Avalikustada keskkonnaloo nr KL-522225 andmise otsus ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded;

1.7. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest Saarde Vallavalitsusele.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-522225 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-522225 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1 Loa andmise asjaolud

Saarde Vallavalitsuse (registrikood 75033454, aadress Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22, 86304) (edaspidi *loa omaja*) esitas 19.06.2024 Keskkonnaametile (edaspidi *loa andja*) keskkonnaloa taotluse nr T/KL-1024643 Tõlla jõe (teise nimega ka Tõlla oja, Eesti Looduse Infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) kood VEE1137300) paisutamiseks Tõlla paisul (EELIS kood PAIS023260) Pärnu maakonnas Saarde vallas Tõlla külas Tõlla järve kinnistul (registriosa nr 9263150, katastritunnus 71101:005:0084), mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 19.06.2024 nr DM- 128875-1 all.

Saarde Vallavalitsus taotleb tähtajatut keskkonnaluba vee erikasutuseks.

Vee erikasutuse aluseks on veeluba, mis annab õiguse üheks või mitmeks veeseaduses (edaspidi *VeeS*) nimetatud tegevuseks (VeeS § 186 lg 1 ja § 187). Veeluba on kohustuslik, kui paisutatakse veekogu (VeeS § 187 p 7). Keskkonnaamet täpsustab, et alates 01.10.2019 jõustunud VeeS ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) kohaselt annab Keskkonnaamet vee erikasutusloa asemel keskkonnaluba (VeeS § 2 lg 2, § 191 lg 1 ja KeÜS § 41 lg 1 p 1). Keskkonnaamet annab keskkonnaloa (KeÜS § 41 lg 5), seega on Keskkonnaametil kui loa andjal pädevus taotluse menetlemiseks ning keskkonnaloa andmise või andmisest keeldumise otsustamiseks.

2.2 Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusoasliste teavitamine

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust õigusaktides esitatud nõuetele (keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“, (KeÜK § 42, VeeS § 190). Keskkonnaamet pidas esitatud materjale piisavaks ja võttis keskkonnaloa taotluse 27.06.2024 menetlusse (registreeritud KOTKAS-s kirja nr DM-128875-2 all). Riigilõivu ei võeta, kui keskkonnaloa taotlus esitatakse ainult veekogu paisutamiseks, välja arvatud hüdroenergia kasutamise eesmärgil (riigilõivuseadus § 28¹ lg 2, kuni 30.06.2024 kehtinud redaktsiooni alusel). Keskkonnaloa taotluse kohaselt ei taotleta luba hüdroenergia kasutamiseks ja seega riigilõivu kohustus puudub.

Keskkonnaloa andja avaldab avatud menetluse korral keskkonnaloa taotluse esitamise kohta viivitamata teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes (KeÜS § 47 lg 1 ja 2). Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Keskkonnaamet hindab keskkonnahäiringut väheoluliseks, kuna keskkonnaloa andmisega ei kaasne olulist mõju keskkonnale, kuna tegemist on olemasoleva paisutusega ja loa taotlemisel olemasolev olukord ei muutu. Seetõttu Keskkonnaamet kohalikus või maakondlikus ajalehes teateid ei avalda.

Keskkonnaamet teavitas 27.06.2024 Saarde Vallavalitsust keskkonnaloa taotluse menetluse algatamisest piirinaabreid (registreeritud 27.06.2024 nr DM-128875-3 all) (KeÜS, § 46 lg 1 p 1). Piirinaabitelt arvamusi ja ettepanekuid ei laekunud.

Keskkonnaamet avalikustas 27.06.2024 teate nõuetekohase keskkonnaloa taotluse alusel loa taotluse menetluse algatamisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus keskkonnaloa taotluse kohta ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Juhindudes haldusmenetlusest (edaspidi *HMS*) peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamus ja vastuväited (*HMS* § 40 lg 1). Haldusorgan peab andma enne menetlusosalise suhtes sellise toimingu sooritamist, mis võib kahjustada tema õigusi menetlusosalisele võimaluse arvamus ja vastuväidete esitamiseks (*HMS* § 40 lg 2).

Loa andja edastas 12.08.2024 kirjaga nr DM-128875-4 keskkonnaloa andmise eelnõu ja keskkonnaloa korralduse eelnõu loa taotlejale tutvumiseks ja vastuväidete esitamiseks. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat (*KeÜS* § 48 lg 4 ja *HMS* § 49 lg 2), määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõude kättesaamisest arvates.

Keskkonnaamet avalikustas teate 12.08.2024 ametlikus väljaandes väljaanded Ametlikud Teadaanded valminud keskkonnaloa eelnõu ja keskkonnaloa korralduse eelnõust. Avalikustamise käigus eelnõudele ettepanekuid ja vastuväiteid antudaja jooksul ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

Haldusakt on õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele (*HMS* § 54). Haldusmenetlus tuleb läbi viia eesmärgipäraselt, efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele (*HMS* § 5 lg 2).

Keskkonnaloa andmise otsustamisel lähtuti järgmistest dokumentidest ja andmekogudest:

1. Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks, 2013 (Töö nr 0712) Eesti Veeprojekt OÜ, Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi OÜ, Inseneribüroo Urmas Nugin OÜ, Maves AS, VSIA Meliorprojekts, Projektbüroo Koda OÜ, Ökokonsult OÜ, Summa Summarum OÜ[1]. (edaspidi *eksperthinnang*).
2. „Kamali paisul kavandatavate tegevuste keskkonnamõju eelhindang“, AS Maves (Tallinn 2013, töö nr 12002)[2].

3. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027[3].
4. Veemajanduskava meetmeprogrammi Lisa 1 Meetmetabelid[4].
5. Pinnaveekogumite seisundiinfo[5].
6. „Operatiivseire korraldamine 2021, Vooluveekoguminte kalastiku seisundihinnangud“, OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus (Tartu)[6]. (edaspidi *EKUK-i uuring*)

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi *KeHJS*) seaduse § 3 lg 1 p 1, p 2).

Kavandatava tegevuse puhul ei ole keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik, kuna Tõlla jõe paisutamine Tõlla paisuga ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 11 lg 3, § 6 lg 1). Samuti ei ole vaja anda eelhinnangut ja kaaluda KMH vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³).

Kui kavandatav tegevus ei kuulu olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas KeHJS nimetatud valdkondade tegevusel on oluline keskkonnamõju (KeHJS § 6 lg 2). Valdkondade tegevused on täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*).

Saarde Vallavalitsus taotleb keskkonnaluba vee erikasutuseks (KeHJS § 6 lg 2 p 18), mis kuulub tegevuste hulka, mille korral tuleb anda eelhinnang. Eelhinnang tuleb anda kui toimub hüdroelektrijaama, tammi, paisu või veehoidla rajamine või rekonstrueerimine veeseaduse alusel kehtestatud määruse lisades 1–3 nimetatud pinnaveekogumitel või Lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogul või selle lõigul (VeeS § 54 lg 7, looduskaitseadus § 51 lg 2), välja arvatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses nimetatud juhtudel (KeHJS § 6 lõike 1 punktides 21 ja 21¹). Tõlla jõe paisutamisel ei toimu eelnimetatud tegevusi ja seega ei ole vajalik anda keskkonnamõju eelhinnangut Tõlla jõe paisutamise osas ning ei ole alust käesoleva korralduse andmisel hinnata keskkonnamõju ega anda keskkonnamõju hindamise algatamiseks vajalikku eelhinnangut.

3.2 Keskkonnaloa nõuded

3.2.1. Lubatav tegevus

Veeluba on kohustuslik veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 187 p 7 kohaselt, kui toimub veekogu paisutamine.

Saarde Vallavalitsus taotleb keskkonnaluba Tõlla jõe paisutamiseks Tõlla paisul, mis asub Tõlla järve kinnistul, Tõlla jõe suudmest 12,38 km kaugusel. Paisutamise eesmärk on paisutuse

säilimine (miljööväärtuslik). Paisutuse tulemusel on moodustunud Tõlla järv (EELIS kood VEE2071240), mille veepeegli pindala on 5 ha ja valgala pindala 38 km². Tõlla järv on avalikult kasutatav veekogu.

Tõlla pais on kaev-veelaskmega (metallvarjad, kruviregulaator, peal võre), üle paisu kulgeb pinnastee, mis on 3 m lai.

3.2.2. Paisutuse mõjuala

Isikul, kes taotleb veeluba veekogu paisutamiseks, peab olema selleks tegevuseks kirjalik nõusolek maaomanikelt, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutab (VeeS § 190 lg 4). Mõjualasse jääb kümme kinnistut.

Taotleja on Keskkonnaametile esitanud paisutamise mõjualas olevate kinnistute omanike nõusolekud: Kamali tee 19[7], Kamali tee 15[8], 19306 Tõlla-Kamali tee[9], Kamali tee 13[10], Kamali tee 11[11], Kamali tee 9[12], Kamali tee 3[13], Kamali tee 5[14], Rähni[15] ja Väike-Tõlla[16].

Transpordiamet andis 27.05.2024 kirjaga 7.1-2/24/8964-2 nõusoleku tähtajatu vee erikasutusloa taotlemisega Tõlla paisule tingimusel, et paisutus ei kahjusta riigiteed 19306 Tõlla-Kamali ja peab olema tagatud riigitee alt km 3,263 läbimineva truubi toimivus.

Isik ei tohi oma tegevuse või tegevusetusega põhjustada: 1) üleujutust; 2) kaldakindlustuse tammi, paisu ega muu rajatise purunemist; 3) pinnase olulist erosiooni ega maalihet; 4) maa sihipärast kasutamist takistavat liigniiskust. Maaomanik, maavaldaja või veekasutaja peab võtma meetmed, millega vähendada või vältida tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale (VeeS § 117 lg 1 ja 2).

3.2.3. Kaalutlused veemajanduskava rakendamisel ja kalade läbipääs

Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana määratud veekogule või selle lõigule ehitatud paisul peab omanik või valdaja tagama kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu (VeeS § 174 lg 3). Tõlla jõgi ei ole lõheliste veekogu nimistus.

Paisu omanik või valdaja on kohustatud tagama paisul vee-elustiku kaitse (VeeS § 174 lg 5 p 2), sealhulgas Keskkonnaameti nõudmisel kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu ka lõhe, jõforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana nimetamata veekogudel (VeeS § 174 lg 3).

Kalade läbipääsu vajalikkuse otsustamisel lähtub Keskkonnaamet eksperdi arvamusest või keskkonnamõju hindamise tulemusest (VeeS § 174 lg 8).

Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivi (200/60/EÜ) alusel on kõikidel liikmesriikidel kohustus iga valgalapiirkonna ehk vesikonna jaoks koostada veemajanduskava. Veemajanduskava on dokument, mis sisaldab veemajandusalaseid eesmärgi, pinna- ja põhjavee

asukoha ning seisundi kirjeldust, kokkuvõtet pinna- ja põhjavee seire programmide ning pinna- ja põhjavee seisundi parandamise meetmeid.

Veekaitse üldised eesmärgid on vähendada inimtegevuse mõju veekeskkonnale ja vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit (VeeS § 31 lg 1). Veekaitse eesmärkide saavutamiseks koostatakse iga vesikonna veemajanduskava, milles kavandatakse vesikonna vee kasutamine ja kaitse (VeeS § 43 lg 1). Vee kaitse ja kasutamise abinõude planeerimiseks on iga vesikonna kohta koostatud seisundiklasside alusel veemajanduskavad ning nende juurde meetmeprogramm (edaspidi *meetmeprogramm*), mis on veemajanduskavade lahutamatu osa.

Tõlla pais asub Tõlla jõel. Tõlla jõel on moodustatud üks vooluveekogumi: Tõlla (1137300_1) (keskkonnaministri 16.04.2020 määrus nr 19 "Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused" lisa 1, edaspidi *määrus nr 19*). Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 357 „Veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega“ [\[17\]](#) (2022-2027) on kinnitatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 (edaspidi *VMK*). VMK on Tõlla vooluveekogumi seisund hinnatud kesiseks. Veemajanduskomisjonile esitatud seletuskirja lisatabel Eesti pinnaveekogumite seisundi 2022. a vahetunnangu kohta „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2022.a. ajakohastatud hinnang“ kohaselt oli Tõlla vooluveekogumi koondseisund 2022. aastal kesine [\[18\]](#). Ökoloogiline seisundi mittehea seisundi põhjuseks on paisud (varasemast paisud, ülalpool Kamali paisu seiratud pole, Kamali pais ja paisjärv, Tõlla pais, eutrofeerumine paisjärvedes). Tõlla vooluveekogum kuulub heledaveelised ja vähese orgaanilise aine sisaldusega vooluveekogude tüüpi (V1B), kus püsiva kalakoosluse kujunemine on võimalik.

VMK meetmeprogrammi lisas 1 [\[19\]](#) on esitatud vee kasutamise ja kaitse meetmed, et saavutada pinna- ja põhjavee ning kaitset vajavate alade keskkonnaeesmärgid. Meetmeprogramm on aluseks detailsemale meetmeprogrammi rakendamise tegevuskavale. Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostamist korraldab ja selle elluviimist jälgib Keskkonnaamet, kuid meetmete rakendamine on kõigi veekasutust ja vete seisundit mõjutavate osapoolte ülesandeks. VMK meetmeprogrammis on märgitud Tõlla paisu meetmeks paisutuse likvideerimine või kalade läbipääsu tagamine. Meetme rakendajaks on paisu valdaja. Veepoliitika raamdirektiivi eesmärkide täitmisel on veekogu seisundi halvendamise ärahoidmise kohustus ja kehtib kõikidele sellise pinnaveekogu tüüpidele ja seisunditele, mille kohta on vastu võetud veemajanduskava. Selleks, et saavutada vooluveekogumi Tõlla vooluveekogumi hea seisund pärast 2027. aastaks, ei saa lubada veekogumite seisundi halvenemist paisutamise näol, vaid tuleb tagada 07.10.2022 kinnitatud Lääne-Eesti VMK-s seatud keskkonnaeesmärkide täitmine.

Keskkonnaagentuuri poolt tellitud uurimistöö „Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks“ (töö nr 0712; Tartu 2013), mida Keskkonnaamet käsitleb eksperthinnanguna (edaspidi *eksperthinnang*), kohaselt on kalade läbipääsu tagamine Tõlla paisul vajalik. Tõlla paisu piirkonnas hinnati Tõlla jõgi liigirikas eurütoopstete liikide piirkonnaks. Selle kalakoosluse rändevajadused sarnanevad liigivaese

forellipiirkonna omaga. Üldjuhul on kalastikul vajadus rännete tegemiseks olemas. Koosluses esineb liike, kelle jaoks rändevõimalus on oluline. Rannikujõgede puhul on rändevõimalus enamasti oluline jõesilmule ja rannikumeres elunevatele siirdelise eluviisiga mageveekaladele (teib, särg, haug, luts, jt), vahel ka vimmale ja meriforellile. Sisemaa jõgedes on rändavateks liikideks haug, särg, teib, turb, viidikas, harvem jõeforell jt liigid. **Tõlla paisul on eksperthinnangus hinnatud kalade läbipääsu vajadus hindega 3, mis tähendab, et rändetee avamine on vajalik ja on väheoluline positiivne mõju kalastikule. Tõlla paisul on uurimistöös antud koondhinnang 3, mis tähendab, et rändetee avamine ei ole esmajärgulise tähtsusega (investeeringute nõudmine omanikelt või nende tegemise riiklik toetamine enne I ja II järgulise tähtsusega objektidel kalade läbipääsu tagamist ei ole otstarbekas). Eksperthinnangus on tehtud ettepanek truubi ümberehitamine madalamale kõrgusele ja kalapääsu rajamine jõesängi.**

Maves AS poolt koostati 2013. aastal „Kamali paisul kavandatavate tegevuste keskkonnamõju eelhindang“ (edaspidi *eelhindang*). Eelhindangu kohaselt on asub Tõlla jõe suudmest 2,0 km ülesvoolu kaladele ületamatu Kamali pais (kõrgus 3,6 km) ja suudmest 12,38 km kaugusel Tõlla pais (kuni 3,7 m). Ojal tehti 24.05.13 üks katsepüük, Kamali paisjärvest 5,7 km ülesvoolu, Abja-Paluoja–Tõlla mnt silla ümbruses. Katsepüügil registreeriti 4 kalaliiki: särg, lepamaim, trulling ja võldas. Oja suudme-eelses osa kalastik, suudmest kuni Kamali paisuni (2,0 km), on otseselt seotud Halliste jõe omaga. Püsivalt esinevateks liikideks on tõenäoliselt ojasilm, haug, särg, lepamaim, rünt, trulling, luts ja ahven. Periooditi võivad Halliste jõest sisse rännata teib, turb, viidikas ja tippviidikas. Kamali pais on kaladele ületamatuks rändetõkkeks ning seetõttu on enamik Tõlla ojast Halliste jõest isoleeritud. Kamali paisjärvest ülesvoolu esinevad lisaks katsepüügil registreeritud liikidele (särg, lepamaim, trulling ja võldas), tõenäoliselt veel ojasilm, luukarits ning vähearvukalt ka haug, paisjärvedest võib ojasse rännata ahvenat. Kamali paisu puudumisel tõuseks Halliste jõest periooditi haug, särg, teib, turb, viidikas ja luts tõenäoliselt ka Tõlla jõe alam- ja keskjooksule.

Eelhindangus on kalastiku ekspert Rein Järvekülg andnud seisukoha, et positiivne mõju oleks oja alam- ja keskjooksu kalastikule, samuti paraneks oja suudme-eelse osa elupaigaline kvaliteet. Kamali paisust ülesvoolu jääv ojaosa on suhteliselt veerikas, 9/10 oja kogupikkusest ning ligi 99% valgast jääb Kamali paisust ülesvoolu.

2012–2013. a läbiviidud uuringute põhjal võib järeldada, et **Tõlla ojal on teatav elupaigaline väärtus kalade jaoks lõigus suudmest kuni Neitsi oja suudmeni (9,46 km). Neitsi oja suudmest ülesvoolu jääb Tõlla oja madalvee aegadel tõenäoliselt liiga veevaseks ning seetõttu oja ülemjooksul kalastiku elupaigana tähtsus puudub.** Tõenäoliselt on oja algupärane elupaigaline kvaliteet olnud praegusest oluliselt parem. Oja parimad karestikud on ilmselt jäänud Kamali paisjärve alla (eelhindangu lisa 2 Ihtüoloogi ekspertarvamus paisul vajalikeks tegevusteks, lk. 23). **Tõlla pais asub Neitsi oja suubumis kohast ca 2,7 km ülesvoolu.** Tõlla paisjärvest ülesvoolu on säilinud loodusliku jõe sängi ca 2,6 km ulatuses. Tõlla jõe ülemjooks on sirgeks kaevatud ja keskkonnaameti välitööde ajal (21.08.2023) oli ülemjooksul jõgi taimestiku täis kasvanud ja kohati puudus jões vesi.

Eesti Maaülikooli poolt viidi 2013. aastal Eesti riikliku keskkonnaseire alaprogrammi raames

läbi Tõlla vooluveekogumil hüdrobioloogiline seire[20]. Jõe seirati alamjooksul allpool Kamali paisjärve.

Seirepüügil registreeriti 8 kalaliiki: särg, turb, rünt, viidikas, trulling, luts, ahven ja võldas. Indikaatorliiki võldast esines arvukalt. Tüübispetsiifilistest liikidest esinesid arvukalt särg, turb ja trulling, vähearvukalt rünt, luts ja ahven, puudusid haug ja lepamaim. Viidikas hinnati mittetüübiomaseks liigiks. Silmuvastsetele sobilikud elupaigad seirelõiguses puudusid. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal heaks (JKI 0,61). Varem Tõlla ojas kalastikku seiratud pole.

Ohuteguriks kalastiku jaoks Tõlla oja alamjooksul on eelkõige koprapaisud. Teiseks ohu- ja mõjuteguriks on Kamali pais ja paisjärv (oht setetereostuseks, veevoolu reguleerimiseks, vee kvaliteedi halvenemiseks).

OÜ Keskkonnauuringute Keskuse poolt viidi operatiivseire raames[21] 2022. aasta läbi uuring kalastiku seire. Seirega saadavat informatsiooni kalastiku seisundi kohta on vaja keskkonnalubades kalade läbipääsu tagamise nõude seadmiseks. Uuringu käigus teostati seirepüügid Tõlla ojal kolmes lõiguses: ülevalpool Tõlla paisu, Tõlla – Sarja tee seirekohas ja Kamali paisu all.

Kõigis kolmes seirekohas oli Tõlla jõe füüsikalise-keemiline seisundihinnang väga hea. Fütobentose ja suurtaimestiku koondmäärangu alusel oli seisund kõigis kolmes Tõlla jõe seirekohas hea. Täiendavatest indeksitest näitas ränivetikate Watanabe indeks (edaspidi *WAT indeks*) head seisundit ja ränivetikate troofsusindeks (edaspidi *TDI indeks*) halba seisundit. Operatiivseire korraldamine 2022 aruandes (edaspidi *aruanne*) on antud seisukoht, et tõenäoliselt on jõel paiknevad Tõlla ja Kamali järv eutroofsed veekogud, mis võiks seletada kesise (Tõlla-Sarja tee) ja halva seisundi (Kamali) põhjuseid TDI indeksi alusel (aruande punkt 3.1.10.2.1.1, lk. 62). Suurselgrootute kvaliteedinäitajad hinnati seire põhjal kõikides seirekohtades väga heaks.

Seirekohas Tõlla paisust ülesvoolu registreeriti 6 kalaliiki: viidikas, ojasilm, trulling, haug, särg ja ahven. Indikaatorliikidest vastas ojasilmu arvukus elupaigalistele tingimustele. Tüübispetsiifilistest liikidest vastas viidika, trullingu, haugi ja särje arvukus elupaigalisele kvaliteedile, puudusid lepamaim, võldas ja luts. Ahvenat seisundihinnangu andmisel arvesse ei võetud. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal heaks (JKI 0.56). Varem Tõlla jõe sellel lõigul kalastikku seiratud ei ole.

Tõlla – Sarja tee seirekohas registreeriti 6 kalaliiki: ojasilm, trulling, lepamaim, särg, ahven ja luts. Indikaatorliikidest ei vastanud ojasilmu arvukus elupaigalisele kvaliteedile. Tüübispetsiifilistest liikidest vastas lepamaimu, trullingu ja särje arvukus elupaigalistele tingimustele, lutsu arvukus ei vastanud elupaigalistele tingimustele, puudusid võldas ja haug. Ahvenat seisundihinnangu andmisel arvesse ei võetud. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal heaks (JKI 0.50). Varem Tõlla jõe sellel lõigul kalastikku seiratud ei ole.

Kamali seirekohas (allpool Kamali paisu) registreeriti 9 kalaliiki: võldas, hink, viidikas, turb, trulling, rünt, lepamaim, nurg ja särg. Indikaatorliikidest vastas võldase arvukus elupaigalistele tingimustele, hingu arvukus ei vastanud elupaigalistele tingimustele. Tüübispetsiifilistest liikidest vastas trullingu, turva, viidika, ründi ja särje arvukus elupaigalisele kvaliteedile,

lepamaimu arvukus ei vastanud elupaigalisele kvaliteedile, puudusid haug ja luts. Nurgu seisundihinnangu andmisel arvesse ei võetud. Silmuvastsetele sobilikud elupaigad seirelõigul puudusid. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal väga heaks (JKI 0.75).

Varem on sellel lõigul kalastiku seisundit hinnatud 2013. aastal. Seirepüügil registreeriti 8 kalaliiki: särg, turb, rünt, viidikas, trulling, luts, ahven ja võldas. Indikaatorliiki võldast esines arvukalt. Tüübispetsiifilistest liikidest esinesid arvukalt särg, turb ja trulling, vähearvukalt rünt, luts ja ahven, puudusid haug ja lepamaim. Viidikas hinnati mittetüübiomaseks liigiks. Silmuvastsetele sobilikud elupaigad seirelõigulis puudusid. Kalastiku seisund hinnati seirepüügi põhjal heaks (JKI 0,61).

Keskkonnaloa andja muudab keskkonnaloa tingimusi juhul, kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring ning huvi keskkonnaloa muutmata jätmiseks ei ole ülekaalukas (KeÜS § 59 lg 1 p 2). Loa andjal on õigus keskkonnaluba muuta ja seda täiendavaid tingimusi/meetmeid juhul kui selgub, et veekogumi seisund muutub ja selle põhjuseks võib olla paisutamine.

Kalastiku eksperdi (Rein Järvekülg) on andnud seisukoha, et paisu ja paisjärve säilimise korral enamik negatiivseid mõjusid säilivad. Tagades kaladele ainult läbipääsu (jõudmise suudme-eelsest osast paisjärve) võib positiivne mõju oja kalastiku jaoks jääda väheoluliseks. Teisena tuleb arvestada, et kalapääsu rajamine looduslike tingimuste poolest Tõlla paisu juurde on keeruline ja kulukas ning lisaks hinnati 2022. aasta seire põhjal kalastiku seisund heaks, seega ei seata keskkonnaloa andmise käigus, kalade läbipääsu tagamise nõuet. Juhul kui edaspidi seire tulemustel või muul viisil selgub, et on vajalik tagada kalade läbipääs, muudab keskkonnaloa andja keskkonnaluba ja seab vastavalt olemasolevale teabele kalade läbipääsu tagamise nõude.

Kui kavandatakse kalade läbipääsu tagamist ja sellega kaasneb veekogust sette eemaldamine, süvendamine või tahkete ainete paigaldamine Tõlla jõkke on vajalik taotleda veeluba või veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut, sõltuvalt mahtudest. Veeluba on vaja veekogu süvendamiseks või tahkete ainete paigutamiseks veekogusse alates 100 kuupmeetrist (VeeS § 187 p 8 ja 10). Juhul kui süvendatava pinnase ja tahkete ainete veekogusse paigaldamise kogused on 5-100 kuupmeetrit ja sete eemaldamise maht 5 m³, siis on vajalik taotleda veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut (VeeS § 196 lg 2 p 2, 3¹ ja 5).

3.2.4. Paisutamise tingimused

Täpsustatud nõuded veekogu paisutamise, paisutamisega seotud keskkonnaseire, vee-elustiku kaitse ja paisu kohta ning ökoloogilise miinimumvooluhulga määramise metoodika on kehtestatud keskkonnaministri 09.10.2019 määruses nr 54 „Veekogu paisutamise, paisu likvideerimise ja veetaseme alandamise täpsustatud nõuded ning ökoloogilise miinimumvooluhulga määramise metoodika“ (edaspidi *määrus nr 54*).

Paisutamist tuleb korraldada viisil, mis tagab keskkonnaloaga määratud paisutustasemed ja ökoloogilise miinimumvooluhulga säilimise paisust allavoolu looduslikus voolusängis (määrus

nr 54 § 2 lg 1). Tõlla jões peab keskkonnaloaga määratud paisutustasemetel säilima ökoloogiline miinimumvoolhulk paisust allavoolu jääval jõe lõigul. Seega peab keskkonnaloaga määratud paisutustasemetel säilima ökoloogiline miinimumvoohulk paisust allavoolu jääval Tõlla jõe lõigul.

NPT on projektikohane veetase või normaalpaisutustasemenähtena kehtestatud pikaajaline väljakujunenud veetase, mida võib hoida normaalsetes käitumistingimustes. Paisutusega seotud (kõrgeimpaisutustase, madalaimpaisutustase ja NPT) absoluutkõrgused määratakse veeloas (määrus nr 54 § 2 lg 2).

Alates 01.01.2018 on Eestis kasutusel uus kõrgussüsteem (Euroopa Vertikaalne Referentssüsteem ehk Amsterdam null, (EH2000)[\[22\]](#). Absoluutkõrgus Amsterdam nulli järgi on arvutatud Maa-ameti üleminekumudeli kalkulaatori abil[\[23\]](#). Uuele kõrgussüsteemile üleminekuga ei kaasne maapinna ja merepõhja topograafia ega kaldajoone muutust, vaid muutuvad üksnes olemasolevate kõrgusväärtuste arvulised väärtused kõrgussüsteemide lähtenivoopindade muutuse tõttu. Keskkonnaamet selgitab, et keskkonnaloaga kehtestatud paisutustasemeid (EH2000) saab edaspidi vajadusel hinnata mõõtetulemeid vastavate arvutustehete kaudu Kroonlinna nulli (BK77) ja Amsterdam nulli (EH2000) vahel. Tuginedes uuele kõrgussüsteemile, määratakse **paisu normaalpaisutustasemeks 53.024 m abs EH2000, ja kõrgeim paisutustase 53.224 m abs EH2000** (vana süsteemi järgi 52,85 m abs BK77 ja 53,05 m abs BK77).

Loa omanik peab regulaarselt jälgima paisjärve veeseisu ning hoidma paisrajatise veelaskehitise vaba voolutakistustest, milleks on näiteks puutüved ja oksad, rohttaimede ja rüsi jää.

Veekogu veetaseme alandamisel ei tohi vooluhulga muutmisega kahjustada paisust allapoole jäävat voolusängi ja vee-elustikku ning tuleb vältida setete ja risu juhtimist paisust allapoole jäävasse voolusängi (määrus nr 54 § 8 lg 2 ja 3).

Paisu veeseisu regulaarse järgimise kohustuse aluseks on määrus nr 54 § 4 lg 1 p 1. Isik ei tohi oma tegevusega või tegevustega põhjustada üleujutust, kaldakindlustuse, tammi, paisu ega muu rajatise purunemist (VeeS § 117 lg 1 p 1 ja 2). Pais on ehitise veekogus, mis peab vastu pidama kõikidele tingimustele, mis veekogus tekkida võivad (ka suurvee ajal). Kõik see mõjutab aja jooksul paisu seisukorda. Purunemisel võib pais ohtu seada allavoolu jääva jõe kvaliteedi ja selle tagajärjel võivad hävineda kalade elu- ja sigimispaidad ning lisaks võidakse kahju tekitada ka paisust allpool elavatele maaomanikele. Kui paisu ette koguneb prahti ja tekib ummistus võib tõusta veetase ja tekkida üleujutusohu. Maaomanik, maavaldaja või veekasutaja peab võtma meetmed, millega vähendada või vältida tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale (VeeS § 117 lg 2). Veekogu veetaset alandatakse paisu eksploatatsiooni käigus (nt paisjärve puhastamiseks, paisu remondiks ja suurveeaegsel veetaseme alandamisel) ning kui ei soovita enam vooluveekogul paisutada. Veetaseme alandamine kujutab potentsiaalset ohtu nii keskkonnale (nt võidakse uhtuda osa setteid allavoolu ja selle tagajärjel võivad hävineda kalade elu- ja sigimispaidad) kui ka paisust allpool elavatele maaomanikele. Seetõttu tuleb veetaset alandada nii, et veekogu vooluhulgaga ei kahjustata paisust allapoole jäävat voolusängi ja vee-elustikku. Veetaset peab alandama ühtlaselt ja mitte kiiremini kui 0,3 meetrit ööpäevas ning

seejuures tuleb korraldada veetaseme alandamist selliselt, millega välditakse setete ja risu juhtimist paisust allapoole jäävasse voolusängi. Tuleb veenduda, et allavoolu juhitud vesi on endiselt läbipaistev, ei kahjusta vahetult paisust allavoolu jõesängi ning paisu taha ei ole kogunenud risu. Kogunenud risu tuleb eemaldada. Selleks, et veetaseme alandamine toimuks nõuetekohaselt ja see oleks hilisemate vaidluste/kaebuste lahendamisel järgitav, peab Keskkonnaamet vajalikuks veetaseme alandamise protsessi protokollimise kohustus seadmist koos varjade eemaldamise algusaja ja ulatuse kuupäevalise ja kellaajalise fikseerimisega.

Paisjärve täitmine normaalpaisutustasemeni peab toimuma järkude kaupa, 2–3 ööpäevaste vaheaegadega, kuni 1 m korraga. Täitmise käigus tuleb teha vähemalt kord päevas vaatlusi kõigi ehituselementide seisukorra kohta. Avariolukorra tekkimisel tuleb paisjärve täitmine viivitamatult katkestada ja alustada selle tühjendamist. Veekogu täitmisel veekogust vahetult allavoolu peab säilima vähemalt 0,5 kordne täitmisaegne looduslik vooluhulk, kuid mitte vähem kui ökoloogiline miinimumvooluhulk. Lisaks on protokollimine vajalik ka paisjärve täitmise käigus vähemalt üks kord päevas ehituselementide seisukorra vaatluste tegemine, andmete esitamise kohustus KOTKAS-s. Kuna veetaseme alandamine ja tõstmine peab vastama kehtestatud nõuetele ja nõuetes kinnipidamist peab olema võimalik hiljem ka vajadusel kontrollida siis lähtuvalt eelnevast seab loa andja täpsemad nõuded veetaseme alandamise ja tõstmise kohta keskkonnaloas (määruse nr 54 § 3 ja § 8).

Veetaseme muutmine on lubatav paisu hoolduse või ehitise ning rekonstrueerimise korral, teavitades planeeritavatest tegevustest eelnevalt Keskkonnaametit.

Ökoloogiline miinimumvooluhulk on vooluhulk vooluveekogus, mis tagab ökosüsteemi toimivuse (VeeS § 174 lg 7). Ökoloogiline miinimumvooluhulk määratakse jäävaba perioodi kohta, mis kestab maist oktoobrini, arvutades 95% ületustõenäosusega kuu keskmise miinimumvooluhulga (määrus nr 54 § 6).

Paisu omanik või valdaja on kohustatud tagama vesiehitisest allpool looduslikus voolusängis ökoloogilise miinimumvooluhulga või loodusliku äravoolu, kui looduslik äravool on ökoloogilisest miinimumvooluhulgast väiksem. Madalveeperioodil, kui ökoloogiline miinimumvooluhulga nõue ei ole täidetud, ei ole tehisveekogu täitmine lubatud (VeeS § 174 lg 5 p 3).

Paisu omanik või valdaja on kohustatud tagama paisu tehnilise korrashoiu ja hoolduse (VeeS § 174 lg 5 p 1). Veelaskeehitise juurest tuleb eemaldada rohttaimestik ja pilliroog ning paisu regulaatori taha kogunenud risu, sh jääummistused, mis võivad põhjustada veetaseme lubatust suuremat tõusu. Tehnilise seisukorra ülevaatus tähendab visuaalset kontrolli, et suurveega ei kaasneks avariilisi olukordasid, mis võiks kahjustada allpool olevat jõe lõiku. Andmed tuleb esitada keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Keskkonnaamet on seisukohal, et neli korda aastas tehnilise seisukorra üle vaatamine ei ole koormav tegevus ja on vajalik, kuna sellega ennetatakse avariide tekkimise võimalust ja vee keskkonnale võimalike kahjulike mõjude vältimist. Paisu ülevaatus käigus tehnilise seisukorra puuduste ilmnemisel, tuleb tekkinud muutused ja deformatsioonid likvideerida. Kõik paisu ja sellega seotud rajatiste ja paisjärve hooldamisega seotud tegevused korraldab ja finantseerib loa omanik.

Keskkonnaamet määrab paisu tehnilise seisukorra ülevaatamise ajaks neli korda aastas (kevadest ja sügisel enne ja peale suurvee perioode). Andmed paisu tehnilise seisukorra kohta ning tehtud hooldustööde kohta tuleb esitada Keskkonnaametile üks kord aastas, hiljemalt 31. jaanuariks.

3.2.5. Seire kohustus ja paisu hoolduspäevik

Paisutamise tulemusena kogunevad paisude taha valgalalt vooluveekogudesse jõudvad toitained ja setted, kuna paisutuselal voolukiirus väheneb ning settimise protsess paisutamise mõjualas olevates jõelõikudes suureneb. Toitainete rohked setted on heaks kasvupinnaseks vees elavatele taimedele ning bakteritele, põhjustades veekogu eutrofeerumist ning järvede ja jõgede kinnikasvamist.

Veeloa andja võib määrata vastavalt vajadusele veeloa: 1) veetaseme ja vooluhulga seire viisi, sageduse ja aja; 2) kalapääsu kaudu liikuvate kalade seire viisi, sageduse ja aja; 3) paisutamise tõttu paisu taha tekkiva settekihi paksuse ja pindala seire viisi, sageduse ja aja. Loa andja võib määrata vastavalt vajadusele veeloa paisutamise tõttu paisu taha tekkiva settekihi paksuse ja pindala seire viisi, sageduse ja aja (määrus nr 54 § 4 lg 1).

Paisutamise tagajärjel tekib paisjärv ja seega tuleb seda käsitleda koos paisuga. Setted, mida jõgi vooluga kaasa kannab, settib paisjärve põhja. Aastatega moodustub paks settekiht, mis võib koos kohapeal tekkinud taimejäänustega täita suure osa paisjärvest. Aja möödudes settivad sellised paisjärvet täis ja kasvavad kinni ja mõjutab ka ülejäänud oja vee kvaliteeti halvenemise suunas. Setete negatiivne mõju seisneb eeskätt paisu purunemisel või hooletul allalaskmisel setete allavoolu kandumisel ja seetõttu elupaikade kahjustumisel/hävimisel. Samuti võib see mõjutada teisi veekasutajaid ja põhjustada varalist kahju. Paisutaja peab võtma meetmed, millega vähendada või vältida tegevuse mõju pinnaveekogumile, põhjaveekogumile või isiku varale (VeeS § 117 lg 2). Seega setted on otseselt seotud paisu kui ehitise ja selle seisundiga. Seega on setetega seonduva andmestiku käsitlemine keskkonnaloas vajalik, et vältida tulevikus võimalikku keskkonnahäiringut ja võtta varakult kasutusele meetmeid selle ohu vähendamiseks. Kuna paisjärve näol on tegemist muudetud vooluveekogu osaga, siis selle säilitamiseks tuleb setteid eemaldada.

Keskkonnaministri käskkirjaga 08.06.2022 nr 1-2/22/197 „Üleujutusohuga seotud riskide maandamiskava kinnitamine“ on kinnitatud Lääne-eesti, Ida-Eesti ja Koiva vesikondade üleujutusohuga seotud riskide maandamiskava 2022–2027[24], millele on koostatud lisa meetmekava. Lisa meetmekavas on seatud paisu valdajale kohustus, et paisu omanik on kohustatud tagama paisu tehnilise korrashoiu ning hooldustööd (nt settete eemaldamine, prügi eemaldamine, tehniline kontroll). Paisu hoolduse nõuded ning tehnilise seisukorra ülevaatamise sagedus, aeg ja tähtaeg määratakse veeloa.

Eeltoodust tulenevalt on keskkonnaloa omaja kohustatud teostama keskkonnaseiret mõõtes üks kord seitsme aasta jooksul, alates keskkonnaloa kehtima hakkamisest, paisutamise tõttu paisu taha tekkiva settekihi paksust ja pindala. Mõõtepunkte peab olema vähemalt 5 tk ühe hektari

kohta[25]. Mõõtmistulemuste alusel koostada eksperthinnang. Eksperthinnanguid sette mõõtmise ja eemaldamise teemal teevad keskkonnauuringutega tegelevad ettevõtted. Eksperthinnangust peab selguma, kui sageli tuleb teostada edaspidi settekihi paksuse mõõtmist, millistes punktides tuleks settekihi paksust mõõta ning millise ajaperioodi tagant on vajalik paisjärve settest puhastada. Paisjärve settest puhastamise vajadusel tuleb koostada selleks projekt ning sete eemaldada. Andmed seire kohta, koos eksperthinnanguga tuleb esitada keskkonnaloa andjale läbi keskkonnaotsuste süsteemi KOTKAS. Loa andja määrab eelnimetatud andmete esitamise ajaks 31. jaanuar üks kord seitsme aasta jooksul. Edasised eksperthinnangud tuleb loa omanikul tellida vastavalt eeltoodud eksperthinnangule.

Veekogust, välja arvatud meri, korrashoiu eesmärgil sette eemaldamine mahuga alates viiest kuupmeetrist on vajalik esitada Keskkonnaametile veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlus (VeeS § 196 lg 2 p 3¹). **Seega kui soovitakse puhastada paisjärve setetest on vajalik esitada vähemalt 30 päeva enne tööde algust Keskkonnaametile veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlus.**

Veeloaga määratakse paisu hoolduse ja tehnilise seisukorra andmete säilitamise aeg ja esitamise sagedus (määrus 54 § 3 p 2). Seega tuleb keskkonnaloas määrata hoolduse ja tehnilise seisukorra andmete säilitamise aeg ja esitamise sagedus, selleks tuleb teave märkida kirjalikus või elektroonilises vormis (nimetades nende andmete kogumise kohta edaspidi *hoolduspäevikuks*), need säilitada ja esitada loa andjale. Keskkonnaamet on seisukohal, et kõik keskkonnaloas nõutud andmed koondatakse ühte kokku ja kohta, et andmed oleksid kiirelt kättesaadavad ja loa omajal endal ka kiirelt leitavad. Paisude ülevaatuse lehe näidis on Keskkonnaameti kodulehel aadressiga <https://keskkonnaamet.ee/media/3742/download>.

Keskkonnaotsuste infosüsteem (edaspidi *KOTKAS*) on andmekogu, mille eesmärk on lihtsustada keskkonnalubade taotlemist ja menetlemist, loaga seotud seire-, aruandlus- ja muude kohustuste täitmist ning kogutud andmete säilitamist, kasutamist ja kättesaadavust (KeÜS § 40¹ lg 1 p 1). Andmekogusse kantakse keskkonnaloa taotlustega, keskkonnalubade, keskkonnakasutuse aruannete ja keskkonnalubade alusel tehtava seirega seotud andmed (keskkonnaministri 16.06.2017 määrus nr 20 „Keskkonnaotsuste infosüsteemi asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus“ § 7 lg 1 p 2, edaspidi *määrus nr 20*). Keskkonnaloaga seatut paisu hoolduse ja tehnilise seisukorra andmed ning keskkonnaseire andmed on keskkonnaloa osa. Keskkonnaluba väljastatakse keskkonnaotsuste süsteemis KOTKAS ja seega säilitatakse loaga seotud kohustuste ja seire andmed KOTKAS.

Keskkonnaameti hinnangul tuleb hiljemalt keskkonnaloa kehtivuse algusest sisse seada paisu hoolduspäevik. Hoolduspäevik peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: 1) neli korda aastas uuendatavat teavet paisu tehnilise seisukorra kohta; 2) teavet paisul tehtud ehitus- ja hooldustööde kohta; 3) Teavet tehtus seire kohta.

Keskkonnaloa andja muudab keskkonnaloa tingimusi juhul, kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring ning huvi keskkonnaloa muutmata jätmiseks ei ole ülekaalukas. Loa andjal on

õigus keskkonnaluba muuta ja seda täiendavaid tingimusi/meetmeid.

3.2.6. Paisutuse likvideerimine

Kui kavandatakse paisutuse likvideerimist või veetaseme alandamist tasemele, milleks veeluba enam vaja ei ole, peab paisu omanik esitama Keskkonnaametile taotluse veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimiseks (VeeS § 196 lg 2 p 9).

3.3. Keskkonnaloa kehtivus

Saarde Vallavalitsus taotleb tähtajatut veeluba. Veeluba on tähtjatu, välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne või kui põhjaveest võetakse kehtestatud põhjaveevarust (VeeS § 189 lg 1 p 2 ja 3). Eeltoodust tulenevalt annab Keskkonnaamet keskkonnaloa nr KL-522225 tähtajatult.

Keskkonnaloa omajale rakenduvad kõik asjakohased õigusaktides sätestatud nõuded. Saarde Vallavalitsus peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ja kohustusi. Olulisemad keskkonnavalasused kohustused on loa omajale toodud Keskkonnaameti veebilehel rubriigis „Loa omaja meelespea“ aadressiga: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omaja-meelespea#vee-erikasutus>.

3.4. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Saarde Vallavalitsus edastas 16.08.2024 kirja nr 6-2/827-2 "Arvamuse andmine Saarde Vallavalitsuse keskkonnaloa nr KL-522225 otsuse eelnõu ja loa eelnõu kohta", milles teavitas, et Saarde Vallavalitsusel ei ole eelnõude kohta vastuväiteid ega täiendavaid ettepanekuid. Rohkem arvamusi ja vastuväiteid keskkonnaloa eelnõule ei esitatud.

[1] Internetist kättesaadav: <https://keskkonnaagentuur.ee/tokestusrajatiste-inventariseerimine-vooluveekogudel-kalade-randetingimuste-parandamiseks>

[2] Eelhindang on kättesaadav keskkonnaloa taotluse lisas 15.

[3] Internetist kättesaadav: <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027>.

[4] Internetist kättesaadav: <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>.

[5] Internetist kättesaadav:

<https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>.

[6] Uuringu aruanne „Operatiivseire korraldamine 2021“ (Tartu 2022), Meetmete vajalikkuse selgitamine vooluveekogudel. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/vesi/salvkaevud-puurkaevud-ja-heitvesi#operatiivseire-2021>.

[7] Registriosa number: 513506; katastritunnus: 71101:005:0027.

[8] Registriosa number: 2723106; katastritunnus: 71101:005:0053.

[9] Registriosa number: 14304250; katastritunnus: 71101:005:0040.

[10] Registriosa number: 1085406; katastritunnus: 71101:005:0001.

- [11] Registriosa number: 1511106; katastritunnus: 71101:005:0003.
[12] Registriosa number: 1093106; katastritunnus: 71101:005:0002.
[13] Registriosa number: 1085506; katastritunnus: 71101:005:0004.
[14] Registriosa number: 688806; katastritunnus: 71101:005:0029.
[15] Registriosa number: 2723106; katastritunnus: 71101:005:0052.
[16] Registriosa number: 82306; katastritunnus: 71101:005:0012
[17] <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027>.
[18] <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>.
[19] <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>.
[20] <https://kese.envir.ee/kese/downloadReportFile.action?fileUid=12393548&monitoringWorkUid=1407092>
[21] Uuringu aruanne „Operatiivseire korraldamine 2021“ (Tartu 2022), Meetmete vajalikkuse selgitamine vooluveekogudel. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/vesi/salvkaevud-puurkaevud-ja-heitvesi#operatiivseire-2021>.

[22] <https://www.riigiteataja.ee/akt/126072017002?leiaKehtiv>
[23] <https://gpa.maaamet.ee/calc/ymudel/>

[24] <https://kliimaministeerium.ee/merendus-veekeskkond/vesi/uulejutused>.
[25] Juhend paisjärve tõttu veekeskkonnale avalduva koormuse uurimiseks https://www.kik.ee/sites/default/files/2022-05/juhend_paisjarve_tottu_veekeskkonnale_avalduva_koormuse_uurimiseks_0.pdf

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Karina Laasik
juhtivspetsialist
veeosakond

Lisa: Keskkonnaluba

Teadmiseks: METSATERVENDUSE OSAÜHING, Transpordiamet

Margit Karu
vanemspetsialist
Veeosakond